

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZLER	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR.....	31

MEDENİ HUKUK

MEDENİ KANUNUN BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ

§ 1. HUKUK VE MEDENİ HUKUK	37
I. HUKUK KAVRAMI.....	37
A. Hukukun Tanımı	37
B. Hukukun Amaçları ve İşlevleri	38
C. Hukukun Tarihi ve Sosyal Kökenleri.....	39
D. Hukuk Kavramına İlişkin Ayrımlar.....	40
1. Pozitif (Olan-de lege lata) Hukuk, Doğal (Tabîî) Hukuk, İdeal (Olması Gereken-de lege ferenda) Hukuk, Tarihi Hukuk	40
2. Yazılı Hukuk (Mevzuat)-Yazılı Olmayan Hukuk (Örf ve Âdet Hukuku)	41
E. Temel Hukuk Disiplinleri: Dogmatik Hukuk, Hukuk Teorisi, Hukuk Metodolojisi	42
F. Hukuk Sistemleri (Çevreleri) ve Bu Sistemlerde Medeni Hukukun Yeri ve Düzenleniş Tarzı.....	43
1. Genel Olarak.....	43
2. Roma-Cermen (Pandekt) Hukuk Sistemi	43
3. Anglo-Sakson/Amerikan Hukuk Sistemi	44
4. Dinî Hukuk Sistemleri	44
a. Genel Olarak.....	44
b. İslâm Hukuku.....	45
5. Sosyalist Hukuk Sistemleri.....	45

II. SOSYAL HAYATI DÜZENLEYEN KURALLAR, HUKUK KURALLARININ SOSYAL HAYATI DÜZENLEYEN KURALLAR İÇİNDEKİ YERİ.....	46
A. Genel Olarak.....	46
B. Hukuk Kuralları	46
C. Ahlâk kuralları.....	48
D. Din Kuralları	49
E. Örf ve Âdet Kuralları	50
F. Görgü Kuralları	51
III. HUKUKUN DALLARI.....	51
A. İç Hukuk-Uluslararası Hukuk.....	51
B. Maddi Hukuk-Şekli Hukuk (Usul/Yargılama hukuku)	52
C. Maddi Hukuk-Uygulama ve Yürürlük Hukuku	52
D. Özel Hukuk-Kamu Hukuku Ayrımı	52
1. Genel Olarak.....	52
2. Kamu Hukuku Dalları	54
a. Anayasa Hukuku.....	54
b. İdare Hukuku	55
c. Ceza Hukuku ve Ceza Muhakemesi (Usul) Hukuku	55
d. Medeni Usul (Yargılama) Hukuku	56
e. İcra ve İflas Hukuku	56
f. Uluslararası (Milletlerarası) Hukuk.....	56
g. Mali Hukuk (Vergi Hukuku)	57
h. Genel Kamu Hukuku	57
i. Sosyal Güvenlik Hukuku	57
3. Özel Hukuk Dalları	58
a. Medeni Hukuk	58
aa. Genel Olarak.....	58
bb. Kişiler Hukuku	58
cc. Aile Hukuku	59
dd. Eşya Hukuku	59
ee. Miras Hukuku	59
b. Borçlar Hukuku.....	60
c. Ticaret hukuku.....	60
d. Devletler Özel Hukuku (Milletlerarası/Uluslararası Özel Hukuk)	61

4. Karma Hukuk Dalları	61
a. İş Hukuku	61
b. Tüketici Hukuku	61
c. Fikrî Hukuk	62
d. Tarım (Toprak) Hukuku	62
e. Bankacılık Hukuku, Sermaye Piyasası Hukuku ve Rekabet Hukuku	62
f. Çevre Hukuku	63
IV. HUKUKTA “KAYNAK” KAVRAMI VE MEDENİ HUKUKUN YÜRÜRLÜK KAYNAKLARI	63
A. Hukukta Kaynak Kavramı	63
B. Medeni Hukukun Yürürlük Kaynakları	64
1. Genel Olarak	64
2. Medeni Hukukun Yazılı Yürürlük Kaynakları	65
a. Genel Olarak	65
b. Medeni Hukuk Mevzuatının Gelişimi	66
aa. Kanunlaştırma Kavramı ve Yöntemleri	66
bb. Kara Avrupası Hukuk Sistemlerinde Medeni Hukuk Alanındaki Başlıca Kanunlaştırma Hareketleri	67
cc. Türk Medeni Hukuk Mevzuatının Tarihi Gelişimi	69
aaa. Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Kanunlaştırma Hareketleri	69
bbb. Türkiye Cumhuriyeti’nin İlânı ile Birlikte Gerçekleştirilen Kanunlaştırma Hareketleri, Cumhuriyetin İlk Medeni ve Borçlar Kanunları	70
c. Medeni Hukuk Mevzuatımız	71
aa. Genel Olarak	71
bb. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun Sistematiği	73
aaa. Genel Olarak	73
bbb. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu’nun Sistematiği	74
ccc. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun Sistematiği	77
cc. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’nda Dil ve İfade	78
dd. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun Getirdiği Yenilikler	80

ee. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu ile 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Arasındaki İlişki	81
ff. TMK ve TBK'nın Genel Hükümlerinin Özel Hukuk İlişkilerine Uygulanması.....	81
aaa. Genel olarak.....	81
bbb. Özel Hukuk İlişkisinin Tespiti.....	82
ccc. TMK ve TBK'nın Genel Hükümlerinin Tespiti	82
ddd. TMK ve TBK'nın Genel Hükümlerinin Özel Hukuk İlişkilerine Uygulanma Şartları ve Usulü	83
gg. Medeni Hukuk Alanında İlgili Diğer Mevzuat	84
3. Medeni Hukukun Yazılı Olmayan Yürürlük Kaynağı: Örf ve Âdet Hukuku.....	85
4. Hâkimin Yarattığı Hukuk.....	85
5. Sözleşme hükümleri	86
C. Medeni Hukukun Yardımcı Kaynakları.....	86
1. Mahkeme İçtihatları	86
2. Öğreti (Doktrin, Bilimsel Görüşler, İlmi içtihatlar)	87
BÖLÜM KAYNAKÇASI	88
§ 2. HUKUK KURALLARININ ÖZELLİKLERİ, ÇEŞİTLERİ VE UYGULANMASI	91
I. HUKUK KURALLARININ ÖZELLİKLERİ.....	91
A. Hukuk Kurallarının Soyutluğu	91
B. Hukuk Kurallarının Genelliği	91
C. Hukuk Kurallarının Sürekliliği.....	91
D. Hukuk Kurallarının Sadece Dışa Vurulmuş Faaliyet ve İlişkileri Düzenleyici Niteliği	92
E. Hukuk Kurallarının Yaptırıma (Müeyyideye) Dayanması	92
II. HUKUK KURALLARININ ÇEŞİTLERİ.....	93
A. Hukukun Asli Kaynakları (Yürürlük Kaynakları).....	93
1. Yazılı Hukuk Kuralları	93
2. Yazılı Olmayan Hukuk Kuralları (Örf ve Âdet Hukuku).....	97
B. Hukukun Yardımcı Kaynakları	98
III. HUKUK KURALLARININ UYGULANMASI	99
A. Nitelikleri İtibariyle Hukuk Kurallarının Uygulanması	99
1. Emredici Hukuk Kuralları	99

2. Yedek Hukuk Kuralları	99
a. Tamamlayıcı Hukuk Kuralları	100
b. Yorumlayıcı Hukuk Kuralları	101
3. Tanımlayıcı Hukuk Kuralları	102
B. Hukuk Kurallarının Yer Bakımından Uygulanması	102
C. Hukuk Kurallarının Zaman Bakımından Uygulanması	104
1. Kanunların Yürürlüğe Girmesi	104
2. Kanunların Yürürlükten Kaldırılması	105
a. Kanunların Açıkça Yürürlükten Kaldırılması (Sarih İlga)	105
b. Kanunların Üstü Kapalı Olarak Yürürlükten Kaldırılması (Zimnen İlga)	106
3. Kanunların Geriye Yürümemesi (Makabline Şamil Olmaması) İlkesi	109
a. Kural Olarak	109
b. İstisnalar	110
aa. Kazanılmamış (Beklenen) Haklar Dolayısıyla Getirilen İstisna	111
bb. Kamu Düzeni ve Genel Ahlâk Sebebiyle Getirilen İstisna	111
cc. Kanunun Emredici Hükümlerinden Doğan İstisnalar	112
dd. İçeriği Kanunla Belirlenen İlişkiler	113
D. Hukuk Kurallarının Anlam Bakımından Uygulanması	113
1. Kanunların Sözüyle ve Özüyle Uygulanması	113
a. Kanunların Sözüyle Uygulanması	113
b. Kanunların Özüyle Uygulanması (Kanunların Yorumlanması)	114
aa. Yorumu Yapan Organ veya Makam Bakımından Yorum Çeşitleri	115
aaa. Yasama yorumu	115
bbb. Yargı Yorumu	116
ccc. Bilimsel (Doktrin) Yorum	116
bb. Yapılış Şekli Bakımından Yorum Metotları	116
aaa. Sözel (Lafzi) Yorum Metodu	116
bbb. Tarihî Yorum Metodu	117
ccc. Amaçsal (Gai) Yorum Metodu	118
cc. Yorum Yapılırken Faydalanan Araçlar	118

dd. Yorumda Başvurulacak Mantık Usulleri	119
aaa. Kıyas (Örneksime)	119
bbb. Zıt Anlam (Mefhum-u Muhalif, Karşıt Kavram) Kanıtı	120
ccc. Evleviyetle (Öncelikle, Haydi Haydi) Uygulama İlkesi	122
ee. Hâkimin Takdir Yetkisi (TMK m. 4)	123
E. Boşluk ve Türleri	125
1. Genel Olarak	125
2. Kural (Hüküm) İçi Boşluk	125
a. Atıf (Yollama)	125
b. Genel Kayıtlar ve İçi Boş Normlar	126
c. Tanımlama Boşluğu	126
3. Kanunda Uygulanabilir Bir Hükmün Bulunmaması (Kanun Boşluğu- Kural Dışı Boşluk)	127
a. Kanun Boşluğu ve Türleri	127
aa. Genel Olarak	127
bb. Bilinçli Boşluk-Bilinçsiz Boşluk	127
cc. Açık Boşluk-Örtülü Boşluk	128
dd. Gerçek Boşluk-Gerçek Olmayan Boşluk	129
b. Boşluk Olarak Nitelendirilemeyen Durumlar	130
4. Örf ve Âdet Hukukunun Uygulanması	130
5. Hukuk Boşluğu ve Hâkimin Hukuk Yaratması	131
BÖLÜM KAYNAKÇASI	132
§ 3. HAK KAVRAMI VE HAKKIN TÜRLERİ	135
I. HAK KAVRAMI	135
II. HAKKIN TÜRLERİ	137
A. Malvarlığı-Kişivarlığı Hakları	137
1. Malvarlığı Hakları	137
a. Alacak Hakları	138
b. Aynı Haklar	139
aa. Unsurları	140
bb. Türleri	143
aaa. Mülkiyet Hakkı	143
bbb. Sınırlı Aynı Haklar	146

c. Maddi Değeri Olan Yenilik Doğuran Haklar	149
d. Fikrî Haklar	150
2. Kişivarlığı Hakları	150
B. Mutlak Haklar-Nisbi Haklar	151
1. Mutlak Haklar	151
2. Nisbi Haklar	152
C. Yenilik Doğuran Haklar-Alelade Haklar.....	156
1. Yenilik Doğuran Haklar	157
a. Yenilik Doğuran Hakların Türleri	157
aa. Maddi Değeri Olan Yenilik Doğuran Haklar-Manevi Değeri Olan Yenilik Doğuran Haklar	157
bb. Kurucu-Değiştirici-Bozucu Yenilik Doğuran Haklar	158
aaa. Kurucu Yenilik Doğuran Haklar	158
bbb. Değiştirici Yenilik Doğuran Haklar	159
ccc. Bozucu Yenilik Doğuran Haklar	160
cc. Tek Taraflı İrade Beyanıyla veya Dava Yoluyla Kullanılan Yenilik Doğuran Haklar	161
b. Yenilik Doğuran Hakların Ortak Özellikleri	162
aa. Tek Taraflı Hukuki İşlem Olma.....	162
bb. Koşula Bağlanmama	162
cc. Kullanılmakla Tüketilme	163
dd. Hak Düşürücü Süreye Tabi Olma.....	164
2. Alelade Haklar	164
D. Hak Sahibi Tarafından Kullanılması Zorunlu Olan ve Olmayan Haklar	165
E. Bağımsız Haklar-Bağlı Haklar	165
1. Bağımsız Haklar	165
2. Bağlı Haklar	166
a. Eşyaya Bağlı Haklar	166
b. Alacağa Bağlı Haklar	167
c. Borç İlişkisine Bağlı Haklar	167
d. Bir Topluluğa Mensup Olmaya Bağlı Haklar	168
BÖLÜM KAYNAKÇASI	168

§ 4. HUKUKÎ İŞLEM	171
I. HUKUKÎ İŞLEM VE İLİNTİLİ KAVRAMLAR	171
A. Hukukî Olay, Hukukî Fiil ve Hukukî İşlem.....	172
B. Hukukî İşlem Benzeri ve Maddî Fiil.....	173
II. HUKUKÎ İŞLEMİN TÜRLERİ	174
A. Hüküm İfade Ettiği An.....	175
B. Hukukî İşlemin Yenilik Doğurması İhtimali	175
C. Özel Hukuk Dallarında Envarı Hukukî İşlem	176
D. Hukukî İşlemin Etkisini Doğurduğu Alan	177
E. Hukukî İşlemin Yöneltilip Yöneltilmeyeceği.....	177
F. Taraflarına Göre Hukukî İşlemler.....	177
1. Tek Taraflı.....	178
2. Sözleşme.....	178
3. Karar	179
4. Müşterek İrade Beyanı ve Toplu Hukukî Muamele	180
III. HUKUKÎ İŞLEMİN UNSURLARI	180
A. Kurucu	181
B. Geçerlik.....	184
1. Hukukî İşlem Ehliyeti	185
2. İşlemin Konu İtibariyle Akit Serbestisi Dairesinde Kalması	185
3. Muvazaa ve İrade İfsadından Arılık	186
4. Sıhhat Şeklini Sağlamak	187
5. Tasarruf Ehliyeti ve Tasarruf Yetkisini Haiz Olmak	187
6. Tasarrufta Sebebe Bağlılık	188
7. Mütetekabil Borçlarda Orantılılık	189
C. Etkinlik.....	189
1. İcazet	189
2. Ölüm.....	190
3. Resmî Makamın Fiili	190
4. Geciktirici Şart ve Vade.....	191
IV. HUKUKÎ İŞLEMİN MALVARLIĞINA ETKİSİ	191
A. Borçlandırıcı İşlem	192
B. Tasarruf Muamelesi.....	192
C. Ön Sözleşmenin Konumu	192

D. İltizam ve Tasarrufta Kazanan Taraf	193
E. Aynî Sözleşme ve Reel Sözleşme	194
F. İnançlı İşlem.....	195
V. HUKUKÎ İŞLEMİN GEÇERSİZLİĞİ	196
A. Yokluk	199
B. Kesin Hükümsüzlük.....	200
C. İptal Edilebilirlik	202
D. Yokluk, Kesin Hükümsüzlük ve İptal Edilebilirlik Yaptırımlarının Kıyaslanması	204
E. Noksanlık	206
F. Nispi Etkisizlik	206
G. Yazılmamış Sayılma	207
VI. TAHVİL VE UYARLAMA.....	209
BÖLÜM KAYNAKÇASI	209
§ 5. İYİNİYET VE DÜRÜSTLÜK KURALI	215
I. İYİNİYET	215
A. Kavram	216
B. İyiniyetin Şartları	218
1. Hakkın veya Hukuki Durumun Önünde Engel ya da Kazanma Şartlarında Eksiklik: Hukuki Noksanlık.....	218
2. Engel ya da Eksiklik (Hukuki Noksanlık) Hakkında Bilgisizlik	219
3. Bilgisizliğin Hoşgörülebilir Olması.....	220
4. Kanunun İyiniyete Sonuç Bağlamış Olması.....	222
C. İyiniyete Sonuç Bağlanan Durumlar: İyiniyetin İşlevleri	224
1. Hak Kazandırıcı İşlevi	225
a. Alacak Hakkı Kazandırıcı İşlevi	225
b. Aynî Hak Kazandırıcı İşlevi	225
aa. Taşınır Eşya Üzerinde Hak Kazandırıcı İşlevi	225
bb. Taşınmaz Eşya Üzerinde Hak Kazandırıcı İşlevi.....	227
2. Yükümlülük Hafifletici İşlevi	228
a. Haksız Zilyedin İade Borcundan Kaynaklanan Yükümlülüklerini Hafifletici İşlevi	228
b. Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcundan Kaynaklanan Yükümlülüklerini Hafifletici İşlevi	230

c.	Hukuka Aykırı ve Taşkın İnşaat Durumlarındaki İşlevleri	231
d.	Ölüme Bağlı Tasarrufların İptâli ve Miras Sebebiyle İstihkak Dâvalarında Zamanaşımı Süresinin Belirlenmesindeki İşlevi	231
3.	Hukuki Durum Meydana Getirici veya Önceki Hukuki Durumu Korumaya İşlevi	232
a.	Yetkisiz Temsilcinin Yaptığı İşlemin Temsil Olunanı Bağlamasındaki İşlevi	232
b.	Alacağın Devrinde Eski Alacaklıya Ödeme Yapan Borçlunun Borcundan Kurtulması veya Kurtarılmasındaki İşlevi	233
c.	Mevcut Evliliğe Rağmen Yapılan İkinci Evliliğin Butlanına Karar Verilmesini Engelleyen İşlevi	233
d.	Evlenmeyle Kazanılan Kişisel Durumun Korunmasını Sağlayan İşlevi	234
D.	İyiniyetin Hukuki Niteliği	234
E.	İyiniyeti Aranan Kişi	235
F.	İyiniyetin Aranacağı Zaman	236
II.	DÜRÜSTLÜK KURALI	237
A.	Kavram	238
B.	Dürüstlük Kuralının İşlevleri	238
1.	Dürüstlük Kuralının Kanun Hükümlerinin Uygulanmasında ve Kanuna Karşı Hilenin Önlenmesindeki İşlevi	239
2.	Dürüstlük Kuralının Hukuki İşlemler Üzerindeki İşlevi	240
3.	Dürüstlük Kuralının Hakların Kullanılmasındaki ve Borçların Yerine Getirilmesindeki İşlevi	242
C.	Dürüstlük Kuralına Aykırılığın Hükmü: Hakkın Kötüye Kullanılması	242
	BÖLÜM KAYNAKÇASI	244

§ 6.	HAKLARIN KORUNMASINDA İSPAT KURALLARI VE RESMİ SİCİL VE SENETLERİN İSPAT KUVVETİ	249
I.	GİRİŞ	249
II.	HAKLARIN KORUNMASI	250
A.	Hakların Korunması Gerekliliği	250
B.	Kural: Devlet Eliyle Koruma	250
C.	İstisna: Hak Sahibinin Hakkını Kendisinin Koruması	252
1.	Genel Olarak	252

2. Haklı Savunma (Meşru Müdafaa)	252
3. Zorunluluk Hâli (İztırar Hâli)	254
4. Kendi Hakkını Korumak Adına Güç Kullanma	255
III. HAKLARIN DEVLET ELİYLE KORUNMASI	256
A. Talep Hakkı Kavramı	256
B. Dava	257
1. Kavram	257
2. Davanın Tarafları	258
3. Hukuki Korumanın Türüne Göre Dava Çeşitleri	258
a. Eda Davaları	258
b. Tespit Davaları	259
c. Yenilik Doğuran Davalar	259
4. İddia ve Savunma Kavramları	260
a. Genel Olarak	260
b. Davalının İtiraz Savunması ve Def'i Hakkı	261
IV. İDDİA VE SAVUNMANIN İSPATI	262
A. İspat Kavramı	262
B. İspatın Konusu	263
C. İspat Yüğü	264
1. Kavram	264
2. İspat Yüğünün Dağılımı	264
a. Kural: Tarafların İddia ve Savunmalarını İspat Külfeti Altında Bulunmaları	264
b. İstisnalar	266
aa. İspat Yüğünün Özel Olarak Düzenlendiği Hâller	266
bb. Hayatın Olağan Akışına Uyan Olguların Aksinin İspatı	267
cc. Herkesçe Bilinen Olguların Aksinin İspatı	267
dd. Dürüstlük Kuralından Doğan İstisnalar	267
ee. Olumsuz Olguların İspatı	268
ff. Karineler	269
gg. Kanuni Faraziyeler	271
V. RESMİ SİCİL VE SENETLERLE İSPAT	272
A. Genel Olarak İspat Araçları: Deliller	272
B. Resmi Siciller	273

C. Resmi Senet.....	274
D. Resmi Sicil ve Senetlerin Karine Mahiyeti	275
E. Resmi Sicil ve Senetlerin Aksini İspat İmkânı.....	276
1. TMK m. 7 Hükümünün Öngördüğü Düzen	276
2. HMK m. 204 Hükümünün Etkisi.....	276
F. Resmi Sicil ve Senetlerin Aksini İspat Şekli	277
1. TMK m. 7 Hükümünün Öngördüğü Düzen	277
2. HMK m. 200 ve 201 Hükümünün Etkisi	277
BÖLÜM KAYNAKÇASI	278

KİŞİLER HUKUKU

§ 7. KİŞİ KAVRAMI VE GERÇEK KİŞİLER.....	283
I. GENEL OLARAK KİŞİLER HUKUKU.....	283
II. KİŞİ VE KİŞİLİK KAVRAMLARI	283
A. Kişi Kavramı	283
1. Genel Olarak.....	283
2. Kişi Türleri.....	284
B. Kişilik Kavramı.....	285
1. Genel Olarak.....	285
2. Kişiliğin Kapsamı	285
C. Kişiler Hukukunun Temel İlkeleri	286
1. Eşitlik İlkesi	286
2. Özgürlük İlkesi	286
3. Kişiye saygı ve kişiliğin korunması ilkesi	287
III. GERÇEK KİŞİLER	287
A. Gerçek Kişi Kavramı	287
B. Kişiliğin Başlangıcı.....	287
1. Genel Olarak Kişiliğin Kazanılması	287
2. Kişiliği Kazanmanın Şartları.....	288
a. Sağ doğum.....	288
b. Tam doğum	288
c. Tam ve Sağ Doğumun İspatı	290
3. Ceninin (Dölütün) Hukuki Durumu	290

C. Kişiliğin Sona Ermesi	292
1. Ölüm.....	292
a. Genel Olarak.....	292
b. Ölüm Türleri	293
aa. Biyolojik Ölüm	293
bb. Beyin Ölümü.....	293
c. Ölümeye Bağlanan Hukuki Sonuçlar	294
d. Cesedin Hukuki Durumu.....	294
e. Ölümün İspatı.....	295
aa. Genel Olarak	295
bb. Birlikte Ölüm Karinesi.....	295
2. Ölüm Karinesi	296
a. Genel olarak	296
b. Ölüm Karinesinin Şartları	297
aa. Ölümeye Kesin Gözle Bakılmayı Gerektiren Durum İçinde Kaybolma	297
bb. Cesedi Bulunamamış Olma	297
c. Ölüm Karinesinin Hüküm ve Sonuçları	297
3. Gaiplik	299
a. Genel Olarak.....	299
b. Gaipliğin Şartları	300
aa. Ölüm Tehlikesi İçinde Kaybolma	300
bb. Uzun zamandan Beri Haber Alınamama	300
cc. Kanunda öngörülen sürelerin geçmiş olması	301
c. Gaiplik Kararı ve Usulü	302
d. Gaiplik Kararının Hüküm ve Sonuçları	304
aa. Genel Olarak	304
bb. Gaipliğin Aile Hukukuna İlişkin Sonuçları	304
cc. Gaipliğin Miras Hukukuna İlişkin Sonuçları	306
aaa. Gaibin Mirasbırakan Olması.....	306
bbb. Gaibin Mirasçı Olması	307
ccc. Gaibin Hem Mirasbırakan Hem Mirasçı Olması	308
dd. Gaiplik Kararının Hükümsüzleşmesi	308
BÖLÜM KAYNAKÇASI	309

§ 8. HAK VE FİİL EHLİYETİ	311
I. HAK EHLİYETİ	311
A. Genel Olarak.....	311
B. Gerçek Kişilerin Hak Ehliyeti	312
C. Tüzel Kişilerin Hak Ehliyeti	315
II. FİİL EHLİYETİ	317
A. Genel Olarak.....	317
B. Gerçek Kişilerin Fiil Ehliyeti.....	318
1. Fiil Ehliyetinin Şartları	318
a. Ayırt etme gücüne sahip olmak.....	319
b. Ergin (reşit) olmak	319
c. Kısıtlı olmamak	321
2. Fiil Ehliyeti Bakımından Gerçek Kişilerin Sınıflandırılması	322
a. Tam ehliyetliler.....	322
b. Tam ehliyetsizler	322
c. Sınırlı ehliyetsizler	326
d. Sınırlı ehliyetliler.....	330
C. Tüzel Kişilerin Fiil Ehliyeti	332
BÖLÜM KAYNAKÇASI	334
 § 9. KİŞİLİK VE KORUNMASI	 335
I. KİŞİ.....	335
II. KİŞİLİK VE KİŞİLİK HAKKI.....	336
A. Genel Olarak.....	336
B. Kişilik Hakkının Özellikleri	337
C. Kişilik Hakkı Değerleri	338
1. Genel Olarak.....	338
2. Yaşam ve Vücut Bütünlüğü.....	339
3. Şeref ve Haysiyet	340
4. Görüntü	341
5. Ses	342
6. İsim	343
7. Kişisel Veriler	343

8. Yaşam Alanları: Bilhassa Özel Hayat.....	344
9. Diğer	346
III. KİŞİLİK HAKKININ İHLÂLİ	346
A. İhlâl Kavramı.....	346
B. Hukuka Uygunluk Hâlleri	347
1. Genel Olarak.....	347
2. Rıza	347
3. Kanundan Doğan Yetkinin Kullanılması	349
4. Üstün Nitelikte Kamusal Yarar.....	350
5. Üstün Nitelikte Özel Yarar	351
6. Haklı Savunma	351
7. Hakkın Bizzat Korunması	352
IV. KİŞİLİK HAKKININ KORUNMASI.....	352
A. Genel Olarak.....	352
B. Kişilik Hakkını Koruyucu Talep ve Davalar	354
1. Önleme	355
2. Durdurma	356
3. Tespit.....	357
4. Maddi Tazminat	358
5. Manevi Tazminat.....	360
6. Kazancın İade Edilmesi	362
7. Diğer Hususlar	363
C. Kişilik Hakkının Dava Dışında Korunması	363
BÖLÜM KAYNAKÇASI	366

§ 10. HISIMLIK VE YERLEŞİM YERİ367

I. HISIMLIK	367
A. Tanım.....	369
B. Çeşitleri.....	369
1. Kan Hısımlığı	369
a. Kan Hısımlığının Türleri	370
aa. Altsoy- Üstsoy Hısımlığı	370
bb. Yan Soy Hısımlığı	372
b. Kan Hısımlığının Derecesi	374
c. Kan Hısımlığının Hüküm ve Sonuçları	376

2. Kayın Hısımlığı	377
a. Kapsamı	377
b. Kayın Hısımlığının Hüküm ve Sonuçları	379
3. Evlât Edinme	379
a. Kapsamı	379
b. Evlât Edinmenin Hüküm ve Sonuçları	380
II. YERLEŞİM YERİ (İKAMETGÂH)	381
A. Tanım	382
B. Yerleşim Yerine Hâkim Olan İlkeler	382
1. Yerleşim Yerinin Tekliği İlkesi	382
2. Yerleşim Yerinin Zorunluluğu İlkesi	384
C. Gerçek Kişilerin Yerleşim Yeri Türleri	385
1. İradi (İsteğe Bağlı/Bağımsız) Yerleşim Yeri	385
a. Maddi ve Fiilî Unsur: Oturmak	385
b. Psikolojik Unsur: Sürekli Kalma-Yerleşme Niyeti	386
2. Kanuni Yerleşim Yeri	388
a. Velâyet Altındaki Çocuklar	389
b. Vesayet Altında Bulunan Kişiler	390
3. Saymaca (İtibari) Yerleşim Yeri	391
D. Tüzel Kişilerin Yerleşim Yeri	391
E. Yerleşim Yerinin Önemi	392
BÖLÜM KAYNAKÇASI	394

§ 11. KİŞİSEL DURUM SİCİLLERİ 397

I. GENEL OLARAK KİŞİSEL DURUM SİCİLİ KAVRAMI	397
A. Kişisel Durum Sicillerine İlişkin Mevzuat	399
B. Kişisel Durum Sicilini Tutacak Teşkilat	399
C. Kişisel Durum Sicilinin Tutulması	400
D. Kişisel Durum Sicillerine İlişkin Temel Özellikler	400
1. Sicil Kayıtlarının Bildirici Olması	401
2. Resmi Sicil Niteliğine Sahip Olması	401
3. Sicil Kayıtlarının Açık Olmaması	401
4. Sicil Kayıtlarının İspat Aracı Olması	402

E. Kişisel Durum Sicilinin Çeşitleri.....	402
1. Aile Kütüğü	402
2. Özel Kütükler	404
a. Doğum Kütüğü	404
b. Ölüm Kütüğü	405
c. Evlenme Kütüğü	407
d. Boşanma Kütüğü	408
e. Yer Değiştirme Kütüğü	408
f. Kayıt Düzeltmeleri Kütüğü.....	408
II. NÜFUS SİCİLİNE YAPILAN EKLEMELER VE DÜZELTMELER.....	408
A. Kişisel Durum Siciline Yapılan Eklemeler	409
B. Kişisel Durum Sicilinde Yapılan Düzeltmeler	409
C. Kayıt Düzeltme Davası	410
D. Cinsiyet Değişikliğinde Düzeltme.....	412
E. İdari İşlemlerle Yapılan Düzeltme	413
III. Nüfus Sicilini Tutan Memurların Görev ve Sorumluluğu	414
BÖLÜM KAYNAKÇASI	415
§ 12. TÜZEL KİŞİLER.....	417
I. TÜZEL KİŞİ VE TÜZEL KİŞİLİK KAVRAMI	417
II. TÜZEL KİŞİNİN UNSURLARI	418
A. Sürekli Amaç.....	418
B. Örgütlenme	419
C. Kurucularından bağımsız bir varlığa sahip olma	419
III. TÜZEL KİŞİLERİN TARİHSEL TEMELLERİ	421
IV. TÜZEL KİŞİLERİ DÜZENLEYEN KURALLAR	422
V. TÜZEL KİŞİLİĞİN NİTELİĞİNE İLİŞKİN TEORİLER	424
A. Varsayım (Farazî Kişilik-Fiksiyon) Teorisi	424
B. Gerçeklik Teorisi	425
VI. TÜZEL KİŞİLİK PERDESİNİN KALDIRILMASI TEORİSİ	425
VII. TÜZEL KİŞİLERİN ÇEŞİTLERİ	426
A. Bağlı Oldukları Hukuk Kurallarına Göre Tüzel Kişiler	427
1. Kamu Hukuku Tüzel Kişileri	427

2. Özel Hukuk Tüzel Kişileri.....	428
3. Kamu İktisadi Teşebbüsleri.....	430
B. Yapılarına Göre Tüzel Kişiler	431
1. Kişi Topluluğu Şeklindeki Tüzel Kişiler	431
2. Mal Topluluğu Biçimindeki Tüzel Kişiler	431
VIII. TÜZEL KİŞİLERİN KURULUŞUNA İLİŞKİN SİSTEMLER.....	431
A. Serbest Kuruluş Sistemi	432
B. Normatif Kuruluş Sistemi.....	432
C. İzin Sistemi.....	435
D. Tüzel Kişiliğin Kazanılamaması.....	436
IX. TÜZEL KİŞİLERİN EHLİYETLERİ	436
A. Hak Ehliyeti.....	436
1. Tüzel Kişilerin Hak Ehliyetinin Kapsamı	437
a. Tüzel Kişilerin Sahip Olamayacağı Haklar	437
b. Tüzel Kişilerin Sahip Olabileceği Haklar	438
aa. Malvarlığı Hakları	438
bb. Kişilik Hakkı.....	439
cc. Kişisel Durum	439
aaa. Tüzel kişinin adı.....	439
bbb. Yerleşim Yeri	440
ccc. Vatandaşlığı.....	441
dd. Davada Taraf Olma Ehliyeti	442
c. Yapıları Gereği Sadece Tüzel Kişilerin Yararlanabileceği Haklar	442
2. Amaçla Sınırlı Hak Ehliyetine Sahip Olma (Ultra Vires).....	442
B. Fiil Ehliyeti	445
1. Organ Kavramı.....	446
2. Organ Çeşitleri.....	447
a. Zorunlu Organ-İradi (İhtiyarî/Seçimlik) Organ.....	448
b. Karar Organı-Yürütme Organı	448
c. İç Organ-Dış Organ	448
d. Fert Organ-Kurul Organ.....	448
3. Fiil Ehliyetinin Kapsamı.....	449
a. Hukuki İşlem Ehliyeti	449

b. Hukuka Aykırı Eylemlerden Sorumlu Olma Ehliyeti.....	450
aa. Borca Aykırı Davranış	450
bb. Haksız Fiil.....	451
cc. Dava Ehliyeti.....	454
X. TÜZEL KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ	455
A. Tasfiye	456
B. Özgüleme (Tahsis)	456
BÖLÜM KAYNAKÇASI	458

§ 13. DERNEKLER461

I. TANIMI VE UNSURLARI	461
II. DERNEK ÖZGÜRLÜĞÜ	464
III. DERNEK KURUCULARI.....	467
IV. DERNEK TÜZÜĞÜ	467
V. TÜZEL KİŞİLİĞİN KAZANILMASI	470
VI. DERNEKTE ÜYELİK.....	471
A. Derneğe Üyelik İçin Aranan Koşullar	472
B. Üyeliğin Kazanılması.....	472
C. Üyeliğin Sona Ermesi	473
1. Üyeliğin Kendiliğinden Sona Ermesi	473
2. Üyelikten Çıkma	473
3. Üyelikten Çıkarma	474
D. Üyelerin Hakları	475
E. Üyelerin Yükümlülükleri	476
VII. DERNEĞİN ORGANLARI	478
A. Genel Kurul.....	478
1. Genel Kurulun Toplantı Usulleri	478
2. Toplantıya Çağrı, Toplantı Usulü ve Yeri.....	479
3. Toplantı ve Karar Yetersayıları	481
4. Kararların İptali.....	482
B. Yönetim Kurulu.....	483
C. Denetim Kurulu	485
VIII. DERNEKLERİN SONA ERMESİ	486
A. Derneklerin Kendiliğinden Sona Ermesi	486

B.	Derneklerin Genel Kurul ya da Mahkeme Kararıyla Sona Ermesi	488
C.	Derneklerin Sona Ermesinin Sonuçları	488
IX.	ÖZELLİK ARZ EDEN BAZI DERNEK TÜRLERİ VE YAPILANMALARI	489
A.	Kamu Yararına Çalışan Dernekler	489
B.	Çocuk Dernekleri	490
C.	Federasyon ve Konfederasyonlar	490
D.	Şubeler ve Temsilcilikler	491
E.	Platform Oluşturma	492
F.	Lokal Açma	492
	BÖLÜM KAYNAKÇASI	492

§ 14. VAKIFLAR 495

I.	TÜRKİYE'DE VAKFIN KISA TARİHÇESİ, VAKIF KAVRAMI, TANIMI VE ÖZELLİKLERİ	495
A.	Vakfın Kısa Tarihçesi	495
B.	Vakıf Kavramı.....	496
C.	Vakfın Tanımı ve Özellikleri	498
1.	Vakfın Tanımı.....	498
2.	Vakfın Özellikleri.....	499
a.	Malvarlığı.....	499
b.	Belirli ve Sürekli Amaç (TMK m. 101/1).....	500
c.	Malvarlığının Amaca Özgülenmesi	503
II.	VAKFIN KURULUŞU	503
III.	VAKFIN ORGANLARI.....	507
A.	Zorunlu Organ Olarak Yönetim Organı	508
B.	Vakfın Seçimlik Organları.....	510
IV.	VAKFIN SONA ERMESİ	511
A.	Kendiliğinden Sona Erme.....	511
1.	Amacın Gerçekleşmesi veya Gerçekleşmesinin Olanaksız Hâle Gelmesi	511
2.	Belirli Süreli Kurulmuş Vakıflarda Sürenin Dolması ile veya Bozucu Şartla Kurulmuş Vakıflarda Şartın Gerçekleşmesi ile	513
B.	Mahkeme Kararıyla Vakfın Sona Ermesi	513
V.	VAKIFLARLA İLGİLİ ÇEŞİTLİ HUSUSLAR	514
A.	Vakıfların Denetimi.....	514

B. Vakfın Örgütünün, Yönetiminin ve İşleyişinin Değiştirilmesi.....	516
C. Vakfın Amacının ve Mallarının Değiştirilmesi	517
D. Vakıfların Beyanname Verme Yükümlülüğü	518
E. Sona Eren veya Dağıtılan Vakıfların Mal ve Hakları	519
F. Vakıf Taşınmaz Mallarının Tapuya Kaydedilmesi.....	519
G. Çalışanlara ve İşçilere Yardım Vakıfları	519
VI. 5737 SAYILI VAKIFLAR KANUNU VE UYGULAMASI	521
BÖLÜM KAYNAKÇASI	523